

Szóstaki koronne Jana III Sobieskiego.
Próba klasyfikacji oparta na analizie portretowej i
heraldycznej

dr Dariusz Pączkowski

przy współpracy

Marka Tarnowskiego

Rys historyczny

Jan III Sobieski został królem w maju 1674, a zmarł w czerwcu 1696.

Za panowania króla czynne były dwie mennice koronne, w Bydgoszczy i Krakowie gdzie wybijano szóstaki stanowiące obok ortów podstawową jednostkę rozliczeniową.

Okres bicia szóstaków w obu mennicach obejmuje lata 1677-1687.

Ikonograficzny wzór szóstaka zawiera uproszczony portret króla w wieńcu laurowym lub koronie z legendą umieszczoną na otoku. Na rewersie widnieją dwie tarcze herbowe z Orłem i Pogonią zwieńczone koroną. Pomiędzy tarczami znajduje się herb Sobieskich Janina w kartuszu, a poniżej rozdzielona data emisji monety. Legenda na rewersie także znajduje się na otoku i przedziela herb Leliwa.

Mennica bydgoska

Pojedyncza

Podwójna

Typ I: 1677-1680

Odmian: 7

Mennica bydgoska

Typ II: 1679-1680
Odmian:2

Mennica bydgoska

Order

Trzy

Cztery

Typ III: 1677-1683
Odmian: 8

Mennica bydgoska

Kwadraty

Typ IV: 1679-1682

Odmian: 11

Mennica bydgoska

Faktura

Typ IV: 1679-1684
Odmian:12

Mennica bydgoska

Typ V: 1683
Odmian:1

Typ VI: 1684
Odmian:2

Mennica krakowska

Typ VII: 1680-1681
Odmian:4

Mennica krakowska

Typ VIII: 1682-1684
Odmian:7

Mennica krakowska?

Typ IX: 1682
Odmian:1

Mennica bydgoska

Mennica bydgoska

Portret z SPV

Mennica krakowska

Mennica krakowska

Tarcza herbowa

Znaki i herby na szóstakach

Podskarbiowie koronni

Herb Leliwa – Jan Andrzej Morstin (1668-1683)

Herb Jelita – Marcin Zamoyski (1683-1689)

Mennica krakowska

Literka C, k

Zarządcy mennicy bydgoskiej

SB – Santi Bani (1677)

TLB – Tytus Liwiusz Boratini (1679-84, 1686)

SP, SPV – Spytek Pstrokoński (1684)

Mennica krakowska

B – Gotfryd Bartsch (1685) – wardajn